

Teze a připomínky ke státnímu rozpočtu ČR 2016

Pohled SP ČR na návrh státního rozpočtu

B. Čížek

1. Hlavní parametry SR 2016

- Celkové příjmy: 1 180,9 mld. Kč
- Celkové výdaje: 1 250,9 mld. Kč
- Deficit: 70 mld. Kč

2. Hlavní teze k rozpočtu z pohledu Svazu

2.1. Pohled na rozpočet jako takový

- Svaz neobdržel požadovanou tabulku, ve které by si vláda vyhodnotila naplňování priorit hospodářské politiky ve vazbě na státní rozpočet (doprava, digitální ekonomika, investice apod.), kde by se ukázalo, jak skutečně vláda priority podporuje.
- Z formy návrhu rozpočtu není vždy patrné, jak budou finančně pokryta některá horizontální témata. To lze například demonstrovat na tématu digitální agendy, která nemá jednotné řízení v rámci vlády a její jednotlivé oblasti jsou rozdrobeny mezi resorty.
- Problém často nevidíme (pouze) ve výši prostředků, ale v řadě systémových nastavení a podmínek, které jsou mimo státní rozpočet a rozpočet je pouze již jen vyčíslením daných opatření. Příkladem může být výše prostředků na dopravu versus otázka jednotného povolovacího řízení, veřejných zakázek apod. (tedy schopnosti prostředky vyčerpat). Další otázka souvisí s rozložením prostředků v rámci prioritizace. Příkladem může být Výzkum a vývoj a podpora aplikovaného výzkumu.

2.2. Situace, za které je rozpočet předkládán

- Návrh SR je zpracováván v období „stabilnějším“ oproti předchozím rokům, výchozí stav je méně kritický a fiskální politika není v současnosti hlavním tahounem či bariérou ekonomického růstu (v kontextu vývoje posledních let není výrazný tlak na tvrdou fiskální restrikcí, ekonomika je ve fázi oživení, ekonomické výsledky letošního roku jsou převážně pozitivní, na finančních trzích jsou nízké úrokové sazby)
- Makroekonomická predikce neobsahuje s ohledem na současný vývoj a očekávání významná rizika ve srovnání například s rokem 2009 (pozn. samozřejmě s řadou rizik ve výhledech počítáme). Predikce, na které byl sestaven rozpočet, tedy 3,9 % pro tento rok a 2,5 % pro příští rok sama o sobě negativní rizika nepředstavuje. Už nyní víme, že letošní rok vyjde lépe (náš odhad růstu pro letošek kolem 4,4 %, pro příští rok 2,6 %). Nicméně odhady daňových příjmů (DPPO DPFO) nevidíme jako podhodnocené a i vzhledem k současným výsledkům a očekáváním. Jsou spíše „na hraně“.

2.3. Fiskální politika a deficit (plnění rozpočtu, otázka snižování deficitu – zajištění dlouhodobého zdraví veřejných rozpočtů s otazníkem)

- Navrhovaný deficit 70 mld. Kč ve srovnání se skutečností 2015 (předběžným odhadem výsledku roku 2015) se v podstatě meziročně nesnižuje. Naopak spíše zvyšuje. MF to ale srovnává s původním zákonem o státním rozpočtu. Není nereálné, že se výsledek deficitu roku 2015 bude pohybovat kolem 50 mld. Kč; MF ČR nyní odhaduje finální deficit kolem 60-70 mld. Kč. Za leden až listopad činil deficit 29,5 mld. Kč. Letošní rok je ale ovlivněn mimořádnou výší čerpání prostředků z EU, se kterými příští rok v takové míře počítat nelze. To ovlivňuje a ovlivní samozřejmě i vývoj investic.
- Při pohledu na ekonomický vývoj prostor pro snížení deficitu stále zůstává. Dokážeme si jej představit. Nevidíme nicméně systémové změny u klíčových položek a vláda využívá ekonomických výsledků ekonomiky a nízkého tlaku na řešení rozpočtu, namísto hledání možností meziročně deficit snížit. Vláda zatím nepředložila konkrétní plán opatření a jejich vyčíslení přispívající k dlouhodobé stabilizaci veřejných financí (kladně hodnotíme, že jsou uvedeny dílčí body jako nástroje boje proti daňovým únikům, ale to nepostihuje kompletní systémové změny dlouhodobé stabilizace).
- *Doplnění: Poznámky k plnění rozpočtu leden-listopad 2015:*
  - o *Na nedaňových a kapitálových příjmech a přijatých transferech ve výši 203,9 mld. Kč (meziroční růst o 56,1 mld. Kč) se nejvíce podílely příjmy z EU. Ty dosáhly 152,2 mld. Kč a byly tak proti stejnému období roku 2014 vyšší o 56,5 mld. Kč. Nechceme samozřejmě restriktivní fiskální politiku, ale systémový postup vlády. „Ne hned zvyšovat veřejné výdaje“. Je to určité zneužití současných výsledků ekonomiky, kdy tlak na řešení otázky deficitu je nyní obecně „slabší“. Nicméně kvalita veřejné správy („produktivita“, klientský přístup apod.) „neroste tempem“ jako nyní roste ekonomika.*

3. Výdajová strana a přístup vlády k veřejným financím (hospodárnost, efektivita, ozdravování veřejných financí apod.)

- I přes deklarace úsporných opatření a příklady některých ministerstev v řádech milionů, celkově státní rozpočet výdaje na nákup služeb opět navyšuje. Meziroční nárůst (Návrh rozpočtu 2016/schválený rozpočet 2015) je 5,8 % na hodnotu 32,77 mld. Kč, kde navíc nárůst je porovnávám vůči návrhu, nikoliv vůči odhadované skutečnosti. Reálné navýšení je tedy mnohem vyšší, neboť skutečné výdaje v posledních dvou letech a dle dosavadních dat za skutečné plnění jsou nižší (v řádech miliard). Například v roce 2014 činily skutečné výdaje na nákup služeb 26,6 mld. Kč. Tj. znamenalo by to nárůst oproti roku 2014 (za dva roky) o 23 %.
- Téměř v žádné kapitole nedochází ke snižování počtu pracovních míst. Pochopitelné je to například při řešení otázky uprchlíků. V materiálu není zmínka o racionalizacích, zvýšené efektivitě a podobných krocích. Ve vztahu ke státní správě dlouhodobě požadujeme klientský přístup a zvýšení efektivit. Vývoj počtu pracovníků a související systémové změny ale zatím předkládány nejsou. Celkově narůstá počet zaměstnanců v roce 2016 na 437 tisíc (z cca 424).
- Počet pracovníků se zvyšuje i s řadou nových nástrojů a opatření, která by měla zajištění fungování státní správy či stabilitu veřejných financí „zlepšit“. Nicméně primární musí být takové nastavení, které nepovede ke zvýšení povinností na straně zaměstnavatelů. Například agenda elektronické evidence tržeb bude představovat dodatečné nároky na rozpočet (vývoj a správa systému), včetně navýšení pracovníků. Dle informací z podkladů se jedná o 354

nových míst v Generálním finančním ředitelství a 168 míst u Generálního ředitelství cel na rozšíření kompetencí v oblasti trestního řízení a agendu elektronické evidence tržeb. Nutnost zajištění dostatečného počtu pracovníků finanční správy je logická a nezbytná k zajištění funkčnosti nástroje (bez efektivní kontroly by nástroj nefungoval), nicméně neuvádí se otázka zvýšení efektivnosti kontrol, které by konečně skutečně snížily zatížení poctivých plátců.

4. Výdajová strana – vybrané položky, které Svaz zajímají

- V kapitole MPO byly navýšeny dotace na obnovitelné zdroje energie ve výši cca 20,4 mld. Kč, která je určena na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny a provozní podporou tepla. Dle posledních informací by měla být částka téměř 22 mld. Kč. Vývoj kolem podpory OZE a situace ERU ukázaly opět rizika stability/předvídatelnosti našeho podnikatelského prostředí
- Objem prostředků na neinvestiční transfery podnikatelským subjektům v rámci OPPIK (Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost) dosahuje v návrhu rozpočtu kapitoly MPO na rok 2016 výši 13,875 mld. Kč (z toho podíl SR 1,56 mld. Kč, zbytek EU).
- Na podporu exportu je zajištěno celkem 4,72 mld. Kč v rámci kapitoly Všeobecná pokladní správa. Z toho na zvýšení základního kapitálu České exportní banky, a.s. (dále ČEB) částka 1 mld. Kč a dotace na podporu exportu prostřednictvím ČEB částka 1,27 mld. Kč a na doplnění pojistných fondů EGAP, a.s. částka 2,2 mld. Kč. Zde vítáme posílení výdajů u klíčových institucí na podporu exportu
- Základní připomínky jsme uplatňovali k podpoře aplikovaného výzkumu, kde se rozchází praxe s realitou. Nakonec bylo přidáno 100 milionů TAČR, což ale není částka, která by byla dostatečná pro program Epsilon, který je cílený na aplikovaný výzkum (program podporujících spolupráci firem a výzkumných organizací). JE to méně než námi požadované navýšení 500 mil. Kč pro TAČR, tj. program EPSILON tedy asi v roce 2016 z prostředků státního rozpočtu financován nebude. Je pravdou, že byl spuštěn program TRIO na MPO (je tam 300 mil. Kč pro rok 2016), ale program Epsilon pod TAČR potřebné prostředky nezískal.